

КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ОДНА ІЗ ОСНОВНИХ РУШІЙНИХ СИЛ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Новіков В.М., студент; СумДУ, гр. Ф-41

Основою ринкової економіки завжди була, є та залишатиметься конкуренція між виробниками різноманітної продукції чи надання різного роду послуг. Більше того, вона не лише забезпечує розвиток економічної системи суспільства, але є одним із найважливіших важелів його економічного зростання. Саме тому дослідження конкуренції, вивчення її законів, а також розробка інноваційних підходів щодо стимулювання її розвитку в сучасному економічному середовищі є надзвичайно актуальним питанням сучасної науки.

Конкуренцію у ринковій економіці прийнято розуміти як протистояння, конфронтацію, боротьбу між виробниками тих чи інших товарів чи послуг за більш сприятливі, лояльні, більш вигідні умови виробництва та реалізації кінцевого продукту. Разом з тим, прийнято вважати, що конкуренція – це певним чином незалежна поведінка суб'єктів економічних відносин, які намагаються встановити безумовний контроль на відповідному ринку. Це означає, що конкуренція безперервно надає імпульс товаровиробникам щодо підвищення якості продукції, надання їй нових якостей, які б в повній мірі задовольняли б постійно зростаючі потреби споживачів.

В літературі типи конкуренції прийнято розрізняти в залежності від механізму боротьби (суперництва) між виробниками товарів чи надання послуг. З цих позицій, прийнято виділяти наступні типи конкуренції:

- цінова – отримання конкурентних переваг шляхом реалізації більш дешевого товару. В даному випадку також існують певні цінові знижки або цінова дискримінація.
- нецінова – тобто отримання конкурентних переваг шляхом підвищення якості, технологічності, престижності продукції, впровадження програм лояльності для клієнтів тощо.

Проте, конкуренція має і протилежну сторону: постійне збільшення товаровиробників аналогічної продукції веде до перенасичення ринку, в результаті чого можливе стрімке падіння продаж і, як результат,

зниження прибутковості підприємств, що в кінцевому випадку може призвести до його банкрутства і ліквідації.

В контексті дослідження конкуренції неможливо також не згадати іншу проблему сучасної ринкової економіки – монополізація ринку.

Монополізація - це процес, в якому певний суб'єкт господарювання не лише досягає домінуючого становища на ринку відповідного товару, але також підтримує та поступово посилює його. Шляхом використання повного спектру інструментів недобросовісної конкуренції, монополісти з одного боку створюють умови для витіснення менших підприємств з ринку, а з іншого – фактично виключають їх створення у майбутньому. З метою усунення проблеми монополізації ринків у країнах встановлюється певна антимонопольна політика.

Антимонопольна політика передбачає впровадження комплексу заходів, спрямованих на попередження, обмеження, припинення діяльності підприємств-монополій, а також створення відповідної законодавчої бази.

Враховуючи вищевикладене, на нашу думку, з метою створення найбільш сприятливих умов для розвитку конкуренції на ринках кожної країни, необхідною є реалізація наступних заходів:

- введення прогресуючої системи оподаткування в залежності від рівня захоплення підприємством відповідних ринків, що поступово мінімізує можливість виникнення монополій;
- спрощення процедури відкриття підприємств та введення для них податкових канікул;
- стимулювання на рівні держави інвестиційної активності у інноваційній сфері;
- заохочення посередників щодо розширення асортименту товарів, що ними реалізується, шляхом залучення більшої кількості виробників аналогічної продукції.

Виходячи з цього, вирішення ряду вказаних проблем, на нашу думку, має створити умови для ефективного розвитку конкуренції в економічному середовищі країни, що в свою чергу, є гарантом її економічного розвитку та зростання у майбутньому.

Керівник: Котенко О.О., *асистент кафедри економічної теорії*